

PIÁRFUTÁR

„A házasság az,
ahol a férfi meg a nő eggyé válnak.
A baj akkor kezdődik,
amikor megpróbálják eldönteni,
melyik eggyé.”

(Temesi Ferenc)

VELED VAGYOK EGÉSZ

*Nem az a kérdés,
mit csinál a szerzetes,
hanem az a kérdés,
ki a szerzetes.*

(VÁRSZEGI ASZTRIK OSB)

FEBRUÁR 2.: a szerzetesek világnapja

bolt.piarista.hu

A SZEPIPRESS jelenti

Március 25-én fogadóórát tartanak a szegedi piarista iskola oktatói. A szülők a szokott rend szerint, az iskola honlapján és telefonon tudnak bejelentkezni a tanárokhoz.

Örvendetes módon megnövekedett a Piár Futár utáni kereslet. Mostantól megrendelhető a lap a szerkesztőségben. Információt a piarfutar@szepi.hu elektronikus levélcímen, vagy a 62-549-090 telefonszámon lehet kérni.

Sikerrel pályázott több piarista iskola a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatásért Felelős Államtitkársága által meghirdetett TÁRS-program 2011 pályázaton az ún. TESZI (Tevékeny Szeretet Iskolája) programmal. A támogatásban részesült piarista intézmények: Budapest, Nagykanizsa, Göd, Mosonmagyaróvár, Szeged, Vác.

Kiemelt nívódíjas diákunk

A szegedi Piarista Mester Tanoda zongora tanszakának növendékei idén is részt vettek a **hódmezővásárhelyi Péczely Attila Alapfokú Művészetoktatási Intézmény által megrendezett Ifjú zongoristák 16. Csongrád megyei találkozóján.** A három diák közül **Szegfű Dávid Csanád** **kiemelt nívódíjat** kapott, **Sajgó Anna** és **Sági Lili** **dicséretben részesült.** A **felkészítő tanárt, Zöld Katalint** **kérdeztük, a zenei találkozó részleteiről.**

Milyen nehézségi fokú ez a verseny?

A Piarista Mester Tanodában „A” tagozatos képzés folyik. Ez a rendezvény „B” tagozatos, amely egy kategóriával magasabb szint. A „B” tagozaton nagyobb heti óraszámokban folyik az oktatás, és olyan színvonalú hangszereken, amelyeket a mi diákjaink csak versenyeken, találkozókön láthatnak...

Akkor jóval nehezebb körülmények között készülnek, mint a versenytársak...

Igen, sokkal többet kell gyakorolnunk, mint az „A” tagozaton előírt óraszám, de erről eddig senkinek nem beszéltem. A fellépés előtt mindig bekönyörgöm magam egy másik iskolába, hogy a gyerekek legalább közelről is megnézhessenek egy

hangversenyzongorát. Ilyenkor nagy rácsodálkozással ismerkednek a számukra újdonságnak ható hanghangszerrel. Ezért is duplán örülök ennek az első helynek. A többieket is dicséret illeti, mert eleve szép teljesítmény a ezen a kiemelt kategóriájú zenei találkozón részt venni.

Ön szerint a zsűri miért díjazta Szegfű Dávid Csanádot kiemelt nívódíjjal?

Érdekes volt hallgatni és izgulni a színpadi függöny mögül a diákokért. Csanád egy laza rokker srác, negyedikes, berobban fülig érő szájjal a színpadra, és eljátszotta a korosztályát jóval meghaladó

szintű darabjait. A zsűri elnöke, Kerek Ferenc a Szegedi Tudományegyetem Zene-művészeti Főiskolai Karának főigazgatója szerint a nap egyik legjobb Bach előadása volt Csanád produkciója.

Kik segítették a felkészülést?

Köszönetet mondunk Sajgó András úrnak a verseny támogatásáért!

Ön hogyan látja a hangszer jövőjét az oktatásban?

Szerintem a legfontosabb, hogy a diákok szeressék a hangszert, és jól érezzék magukat a zenélésben.

(x. y.)

IMPRESSZUM

PIÁRFUTÁR

A szegedi piaristák lapja

Megjelenik havonta
Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003.

SZERKESZTŐ
Mészáros Ferenc

KORREKTÚRA
Mészárosné Szabó Tünde

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Férc Szemes Áron

SZERKESZTŐSÉG
6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.
Tel: 62/549-090
Elektronikus levél cím:
piarfutar@szepi.hu

KIADÓ
Dugonics András Piarista Gimnázium
a Dugonics András Alapítvány támogatásával.
Számlasszám:
10402805-28012423-00000000

FELELŐS KIADÓ
Papp Attila

NYOMÁS
Planet Corp. Szolgáltató Kft.
6771 Szeged, Makai út 4.

Kizárólag belső terjesztésre.

Temesi Ferenc: Példamondatok a házasságról

A jó házasság olyan lábas, amelyről senki sem tudja, mi rotyog benne.

PIÁRFUTÁR

SZEPICENTRUM

A Gerecse meghódítása

A ki január 22-én hajnali fél hét-kor a Nagyállomáson járt, annak könnyen szemet szúrhatott egy harmincfős, hatalmas túracsomagokkal, hagymával, krumplival és kenyérral felpakolt társaság. Zömmel hetedikeseket és nyolcadikosokat, de tizenharmadikos diáktársunkat is felfedezhettük ebben a csapatban. Tanáraink: László Imre, Jusztin István és Piros Adorján tanár urak voltak.

A Nyugati pályaudvarról pár kilométert gyalogolva (nem kis feltűnést keltve Pesten) megérkeztünk a Délibe, innen irány Tatabánya, onnan pedig busszal Héreg. Ezután valaki megkérdezte Piros tanár urat, hogy merre van a szállás, mire azt válaszolta, hogy fenn van a hegy tetején. Ezen jót mosolyogtam, gondolván, hogy jól átéjtette a srácot. Sajnos nem tréfált... Öt kilométert bandukolva megérkeztünk egy remek ferences szállásra. Gerecsei otthonunkban egy csocsót is felfedezhettünk. A környék is csodaszép volt, és amikor kinyitottam az ablakot, hogy szellőztessek, még egy tehén is rám kacintott. Mellettünk egy istálló volt, lovakkal, tehenekkel, malacokkal és két kutyával is barátkoztunk. Estére rendszeren elfáradtunk, de a magunk főzte makaróni és tea igazán jól esett.

Másnap pedig jöhetett a „Nagy Túra”. Reggelire beadtuk az ételeket a közösbe,

mindent, mi szem szájnak ingere: mama-lekvár, májkrém, sajt, kolbász, szalonna. Felpumpálva magunkat energiával nekivághattunk a végtelennek. Első állomásunk Tardos volt, az a falu, ahol Cseh Tamás nevelkedett. Az utak nagyrészt erdőben kígyóztak, és a fák turistajelzésekkel voltak tarkítva, hogy ne tévedhessünk el. Habár hó alig-alig látszott, néhol mégis megcsillant valahol a napsugárban. Az idő is kellemes volt, se túl hideg, se túl meleg. Tardos után a célunk Vértesszőlős volt, majd megérkezésünk örömeire hatalmas lakomát csaptunk. Ide egyébként már csak a csapat keményebb fele érkezett meg. Vértesszőlősön hagyva László és Jusztin

tanár urakat, egyedül in-dultunk vissza a szállás-ra. A maréknyi kis alakulat telve rendkívül nagy ambíciókkal sötétben tette meg az út végét, de zseblámpánk a hó finom szitálása ellenére sem hagyott cserben minket. Kálmán Bence barátomnak pedig a nap végére nagylábujja helyén egy nagy vízhólyag volt, de hősként viselte harci sebesülését, akár-csak a többiek. A vacso-

ra előtt egy kis piáros misén vettünk részt az ebédelőben, ahol kicsit megállhattunk, megnyugodhattunk és összeszedhettük a gondolatainkat.

Hétfő reggel csodás napra ébredtünk, de sajnos kezdhettük a csomagolást, és a takarítást. Tizenegy órakor elindultunk Héregre, majd a már megtett útvonalat követve az járt a fejünkben: irány haza!

Ez a kirándulás alkalmas volt arra, hogy jobban megismerjük barátainkat, és új kapcsolatokat is kialakíthattunk. Megfigyelhettük tanárainkat, milyen, amikor ők is civilre kapcsolnak.

Zakar Máté 12.B

DÖK – Értetek, veletek együtt

A DÖK Humorfesztí-vált szervez iskolánkban 2011. március 7-én, délután 15 órakor a díszteremben. Jelentkezz bármilyen vicces előadással, jelenettel, dumával, egyé-nileg vagy csapatként. Jelentkezési határidő: 2011. február 25. Feliratkozni a szokott módon a DÖK-képviselődnél lehet, a zsűri kiválasztja a legjobbakat és jutalomban részesíti őket. Most Te is megmutathatod, hogy mennyire vagy vicces! Vajon sikerül megnevetted az egész iskolát?

Mi ez a DÖK? Szükségünk van rá? Jobb lesz ettől nekünk? A DÖK azért jött létre, hogy a diákok érdekeit képviselje egy adott iskolában. Sajnos sokan úgy gondolkoznak, hogy a DÖK semmit sem csinál, és a DÖK-képviselők kiváltságai-kból adódóan ellógnak havonta egy osztályfőnöki órát és csak a lábukat lógatják a gyűlésen. (Megjegyzem, havonta 2 gyűlés van, a másik nulladik órában, általában szerdai napon.)

Ez viszont tévhit, nem így van. A színpalak mögött komoly munka folyik értetek. A DÖK kapocs az iskola vezetősége és a diákság között. Ahhoz, hogy még „élhetőbbé” és jobbá tegyük az iskolát, szükségünk van rátok is: ez nélkületek nem megy. Nem lehetünk ott mindenhol, hogy lássuk: mi működik jól és mi nem. Bármilyen

problémával fordulhattok hozzánk az osztályokon belüli képviselő-kön keresztül (ezért is fontos például a képviselő személye is, hogy kit választotok a tanév elején), csak a szátok kell hozzá kinyitni és meglátjuk, hogy mit tehetünk az ügy érdekében.

Rengeteg helyen ott vagyunk az iskolában. Versenyeket szerve-zünk, hogy színesebbé tegyük a „szürke hétköznapiakat.” Plakátokat csinálunk a különböző programokról és pályázatok formájában a segítségüket kérjük bizonyos kérdésekben. Gondolok itt az iskola mögött épülő közösségi házra, (amit valószínűleg mindannyian fogunk használni) vagy a DÖK-címmel kapcsolatban is. De sajnos egyesek még arra sem méltatják ezeket a plakátokat, hogy elolvassák őket.

És végezetül miért jó DÖK-ösnek lenni? Tagja lehetsz egy szu-per közösségnek, ami Nagy Mariann tanárnő segítségével a diákságot képviseli. A munkánkat el is ismerik, például jutalmunk volt, hogy pizzáztunk egyet közösen illetve vannak programok csak DÖK-ösöknek, hogy összeszokjunk és eredményesebb munkát végezzünk együtt. Ja és tényleg, majdnem kihagytam: havonta mizu-sz egy osztályfőnöki óra... Járjatok nyitott szemmel!

Markót Imre

DÖK – kommunikációs munkacsoport

„Tanuljunk meg vágyakozni arra, aki a miénk!”

A Család Éve kapcsán indítunk sorozatot lapunkban, melyben az iskolához közel álló házaspárokat kérünk fel, osszák meg gondolataikat a családról, házasságról. Februárban a Házasság Hete rendezvénysorozat is erősíti ezt a témát.

Mit tartunk a házasságról, családról? – szegtek nekünk a kérdést. Nehéz erre tömör, frappáns, mások számára is építő gondolatokat egybefűzni. A közhelyket nem igazán szeretem. Pont e téma: szerelem, hűség, házasság, gyermekáldás, amiről annyi művészeti ág alkotott maradandót, számos közhelyet is megfogalmazva, nyilván azért, mert sok alapigazságot is hordoznak ezek a közhelyek. A házasság egy alapvető fontosságú, az embert folyamatosan foglalkoztató területe az életnek.

Mi egy jó házasság jó receptje? Vonzódas, szerelem férfi és nő között, belevegnyülve az időnként megmagyarázhatatlan kémia... Miért pont ez a valaki szólítja meg a szívemet? Nem mindig tudjuk, de enélkül nem megy a házasság, illetve úgy az igazi, ha ez adott. Ki kell tudni várni azt, akiben ezt felfedezzük, és amíg nem jön a nagy ő, addig is tudni kell önállóan is stabil alapokon állni. Nem azért keres az ember társat, mert anélkül eldőlné, mint egy zsák.

A házasság, a házaselet nem csak egy pusztán lehetőség, hanem hivatás. Persze ügyeljünk, hogy a másikban meglegyenek a megfelelő paraméterek, elvégre majd egy életen keresztül vele kell boldogulnunk, de azt mégse felejtsük el, hogy amennyiben hivatás, akkor ez az örök üdvösségre szól. „Legyetek tökéletesek, amiként mennyei Atyátok tökéletes” (Mt 5,48). Vagyis mikor az ember válogat, akkor ne felejtse el, hogy a másikat azért kapja, hogy neki üdvösséget szerezzen és ő maga is a házastársán keresztül fog üdvösségre jutni. Ha ilyen örök távlatokat hordoz a házasság – nem véletlenül szentség –, akkor ha úgy érezzük, hogy ez a hivatásunk, imádkoznunk kell Istenhez a jó társ megtalálásáért. Ha átlátjuk ennek az értelmét (és talán megbocsátják nekünk, hogy a mai világban ilyesmit ajánlgatunk), a lehető leghelyesebb döntés érdekében érdemes a végleges elköteleződés (a házasságkötés) idejéig kitérni magunk elé a szüzességet. Végül is nem mindegy, hogy ebben a nehéz válogatási időszakban a tudatos agykéreg, vagy a féltudatos limbikus rendszer, esetleg vérbő nemiség jut döntő szóhoz, mert ezek ugyan szükséges feltételek, de bizony félrevezetnek, ha csak ezek meglétére alapozzuk választásunk. Egy felnőt, aki valemennyi önismerettel bír, számot vet ifjú élete kezdetén

magával, hogy milyen célok, vágyak hajtják, mit akar az életével kezdeni, melyek azok az alapértékek számára, amikre szívesen felépítené az életét. Az, hogy valaki már érett személyiség, annak az a jele, hogy meg meri hozni a végleges döntést valaki, vagy valami mellett. Nem mintha tudná garantálni, hogy ez a reménytelen válalkozása sikeres lesz, de erősen elhatározza, hogy mindent megtesz és vágyik a sikerre majd egy életen keresztül.

A házasodó ember hívó ember. Nem tud semmit garantálni, de hiszi, hogy a többiek lehetőségéről való lemondás nem csupán a lehetőségeinek a beszűkülését jelenti, hanem ennek a most általa választott lehetőségének (Heurékának, akit meg mert találni) a kiteljesedését is magában hordja. Ennek a hitnek a visszaigazolása persze csak később realizálódik. A döntés, a házasságkötés pillanatában a meghaláshoz hasonló – nem véletlenül házasodtak száz évvel ezelőtt feketében a parasztleányok. A férfiak pedig manapság is feketében nősülnek. Az embert ezen a holtpontra a hit reménye lendíti túl. „Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem” (Jn 12 : 24) A hibból lép bele a házasságba, de a pusztán valószínűség előre a sötétbe. Nem tudja mi lesz velük, mégis: egy életem egy halálom...

Az alapok számbavételét nem véletlenül hangsúlyoztam eddig. Szerintem csak ezekre alapozható az a közös út, amit együtt építünk. Nincs előre megírt forgatókönyv, az életünket együtt formáljuk. Az úti csomagban ott lesz az a nagyon sok jó és szép, amit nagyon szeretünk és tisztelünk a társunkban. A szerelem lilagözös időszakában csak ezeket láttuk természetesen benne. Idővel, ami egykor tetszett, az ismertté, majd unalmasá, esetleg idegesítővé is válhat. Tisztában kell lenni azzal, hogy mindketten tovább változunk. Felerősödnek olyan eddig mellékes tulajdonságok, amelyeket most bizony észreveszünk és immár beleütközünk. És ott lesz – ha akarjuk, ha nem – amit bizony épp csak elviselni bírunk benne. Mivel az első csomagban nagy a választék és annyira megpakolt az értékekkel, szeretettel, tisztelettel, az évek alatti összezsugorodással, hogy így ezt a legutolsó és legnehezebb pakkot is el tudjuk hordozni, meg tudjuk bocsátani. A magunk toleranciaküszöbét kénytelenek vagyunk megemelni, hiszen a másik kedvéért szeretetből még alkalmazkodásra is képesek vagyunk, ha már egyszer mindenben nem lehet a magunk képére és hasonlóságára alakítani társunkat.

Lehet, hogy ez a szeretet? Az egység fontosabb, mint az igazság? Ezt jelenti: „Vi-

seljétek el egymást szeretetben!” (Ef. 4,2) S mindezekkel együtt lesznek nehéz időszakok, nem megspórolható krízisek, ahol sokat segíthetnek egy házas közösség többi tagjainak tapasztalatai: lám ők is küzdenek hasonló konfliktusokkal, nézzük csak ők hogyan oldották meg. Vagy házasságról szóló könyvek: pl Megszentelő szerelem Korda kiadó. Segít a konfliktusok kibeszélése és nem letagadása, a fellelegzés: másoknál is volt ilyen. Vannak „törvényszerűen” adódó nehézségek és ezek nem azért lettek, mert rosszul választottunk, vagy „nem illünk össze”. A krízisek tanulási lehetőségek és mélyíthetik a megharcolásuk után a kapcsolatot. A fenntartható házasság titkát Simone Weil tézisével módosítva kaphatjuk: „Tanuljunk meg vágyakozni arra, aki a miénk!” Ez egyrészt a házastárs felé való feladat, hogy ki ne hüljün, végleg el ne laposodjon, élő maradjon a kapcsolat. Kemény munka! Másrészt meg éberségre is szükség van, hiszen az ember évente egyszer simán jóízűen megcsalhatná a másikat, de tudja, nem érdemes. A házastársunkba fektetett energia, a közösen megélt élet, a bennünket összekötő szeretet egymás részévé tett bennünket, amit már nem lehet kiszakítani magunkból. Bepiszkítani lehet, de nem éri meg. Érdemesebb kiporolni, megtisztítani, hogy régi-új fényében csillogjon újra, de elvágni, és megpróbálni előlrol újat kezdeni... – hiábavalóság. Ezekben a helyzetekben nagy előny, ha vissza tudunk nyúlni a válogatás idejére, hogy akkor milyen szempontok szerint döntöttünk, vagyis újra csak az alapokhoz. Ilyenkor nagy adu lehet az egykor jól lerakott alapok között a szűzen kötött házasság ereje.

De mi lett ezután? Kérdezi a mindezek előtt álló fiatal. A gyerekek sorra születgettek. Imre akart ötöt, Anita három. Most hatnál tartunk. A három sem tudtuk elképzelni. Imrének végül igaza lett: a feladathoz felnövekedtünk. Más szerettem volna a magam számára, de megszerettem ezt is, amit nem én választottam. A házasság önmegtágadás, lemondás is. Ha ezt Istennek tudjuk adni, akkor öröm. Sok küzdelem után beláttam, talán a bezáruló ajtó helyett újak nyílnak és lehet Isten bölcsőbb, és jobban tudja, mi az amit nekem szánt, mert ez lehet fontosabb feladat, mint amit én eredetileg elképzeltem magamnak.

Úgy tapasztaljuk, hogy a nagy család gazdagít bennünket. Van lehetőség a mérközések, a kiengesztelődés, a szeretet gyakorlására bőven. Mindenkit bátorítuk: aki teheti, vállaljon többet Isten erejével annál, mint amire magát eredetileg képesnek tartotta.

László Anita és Imre

Vegyes dzsem

Az ismerőseim, mikor meghallották, hogy Svédországba megyek a nyáron, azt mondták: „De jó neked!”. És igazuk van. Jó nekem, mert bekerültem a 144 cserkész közé, akiket 236 jelentkező közül választottak ki még 2010 őszén. Ezzel elindult az életemnek egy várakozással teli szakasza, ami persze nem telt, és nem is fog eseménytelenül telni.

mal engem is támogatott.) Mégsincs még meg a teljes összeg, nem érzem magam biztonságban, és vannak, akik még rosszabb helyzetben vannak, akiknek még egy forintot sem sikerült összeszedni.

Ez tehát az árnyékosabb oldala a dzsemborin való részvételnek: az izgalom, a félelem, hogy vajon meglesz-e a pénz a határ-

Beválogatott társaimmal eddig három felkészítő hétvégén vettünk részt, ahol a közösség elkezdett összekovácsolódni a játékok és az egyéb programok által. Elmondták nagyjából, hogy milyen lesz majd kint, és felkészítettek minket a dzsembori legproblémásabb részére: a támogatásgyűjtésre.

A találkozó költsége egy főre 250 000 Ft. Ebből 45 000-et az adott résztvevőnek és családjának kell állnia, a maradékot pedig támogatásokból is össze lehet gyűjtenie. Önkormányzathoz, iskolához, plébániához, illetve cégvezetőkhoz mehetünk.

Elsőre nagyon furcsának tűnik a helyzet. Másodjára is. Hiszen valójában azért kérünk pénzt, hogy két hétig jól érezzük magunkat Svédországban. Bármily hihetetlen, mégis működik ez a rendszer. Már több cserkésszel jeleztük a vezetők felé, hogy sikerült némi támogatást szerezni (ki a Buci Pékségtől, ki a Tisza Volántól).

Természetesen voltak, akik elutasítottak, de volt nagyon nagylelkű adakozó is. (Ezúton is szeretném megköszönni a Dugonics András Alapítványnak, hogy két piarista diáktársam-

időre. Ebből látható, hogy a válogatás után mi sem dőlhattünk hátra, várva a repülőjegyet, és az indulást. Ezzel persze semmiképpen sem azt akarom mondani, hogy nekünk nagyon rossz, mindössze szeretném kiegészíteni a képet, amit a helyzetünkről elképzelnek: nagyon örülök, hogy mehetek, de nagyon izgulok a támogatásgyűjtés miatt.

Igaz, ami igaz, én már viszonylag jól állok, nincs sok hátra. Éppen ezért nem is magamat, hanem a többiekét féltetem. Egy olyan összeszokott társaságból, ami a mienk, nagy érvágás lenne bármely tag távozása. Sajnos nemrég volt ilyen, nem szeretném, ha további búcsúzkodások lennének, főleg anyagi okok miatt.

Bízom benne, hogy májusra, a végső határidőre minden cserkész összegyűjti a szükséges összeget, és július végén ugyanezzel, a mostani csapattal megyünk Svédországba, majd Dániába, és már csak mosolyogni fogunk azon, hogy most mennyit szenvedünk ezzel.

Gábor Bence 10. A

A dzsembori szó eredetére számos magyarázat létezik. Hasonló szót találunk a hinditól, a szuahélin át az amerikai indián nyelvekig. Szintén összefüggésbe hozzák a korborori ausztrál őslakos kifejezéssel, ami nagy lármás összejövetelt jelent. Baden-Powell, a cserkészlet alapítója azért választotta ezt a szót, mert úgy érezte a nagygyűlés, találkozó, összejövetel szavak nem tudják igazán kifejezni a szellemiségét ennek az akkoriban még igencsak újnak számító elképzelésnek. Feltételezhető, hogy a szuahéli dzsembo (~ szia) üdvözlésből ered, hiszen BiPi hosszú időt töltött azon a környéken. Az 1. Világdzsemborin, 1920-ban így szólt erről: „Az emberek különböző jelentéseket kapcsolnak e szóhoz, de ettől az évtől a dzsembori különleges jelentést kap. Összekapcsolódik a legnagyobb ifjúsági találkozóval, amit valaha tartottak.” Ezt az első találkozót az I. világháború után rendezték Londonban. A mindenkori találkozó célja, hogy a különböző népek fiai megismerjék egymást és barátságokat kössenek. A 4. Világdzsemborit 1933-ban Magyarországon, Gödöllőn rendezték. A tábor parancsnoka gróf Teleki Pál főcserkész volt. A parancsnok-helyettesi szolgálatot pedig a szintén cserkészvezető Sík Sándor piarista vállalta magára. (Forrás: internet)

Temesi Ferenc: Példamondatok a házasságról

A férfiak azért házasodnak, mert véget akarnak vetni valaminek,
a nők azért, hogy elkezdjenek valamit.

Öregdiák – nem vén diák

„Hogy akarjon valamit tudni”

Ebben a hónapban Szász Imre tanár urat kérdezzük egykori piarista diákélményeiről.

Tanár úr, mi indította arra, hogy a piarista gimnáziumba iratkozzon?

Nyolcadikban még asztalos szakmunkás iskola vagy elektro-műszerész szakközép lebegett a szemem előtt, mert ezek érdekeltek – esetleg valami gimnázium.

A piarista gimnáziumba nem volt nagyon tudatos a jelentkezésem: nem igazán tudtam felmérni, mennyiben más egy általam iskolához képest. Azt mondták, hogy jó. Vonzott az a titokzatosság is, ami körülölelte (pl. amíg fel nem vettek, nem volt érdemes közölni még az osztályfőnökömmel sem, mert lehet hogy úgy más iskolába nem lett volna esélyem bejutni).

Milyen volt a nyolcvanas évek második felének kecskeméti piarista iskolája? Mik voltak a legmeghatározóbb pozitív, illetve negatív élményei?

Sok piarista volt. Volt hogy egy hónapig sem mentünk haza, és ez idő alatt többnyire piarista felügyelet alatt voltunk – velük is együtt éltünk. Legmeghatározóbb, a tanárok személyén túl, számomra a közös programok sokszínűsége volt. Persze akkoriban én sem rajongtam a kötelező programokért, de nem sokkal később már jó érzéssel gondoltam vissza Lukin László előadására vagy a Bohém Ragtime Band műsorára.

S az egyik legfontosabb, amit kaptam: az Osztály. Nem sűrűn találkozunk, de ha igen, nem veszem észre, hogy azóta évtizedek teltek el. A negatív élményekre a feledés jótékony köde ereszkedett.

Voltak-e olyan meghatározó tanáregyeniségek, akik példaként állnak mai pedagógiai munkájában?

Nagyjából mindenki meghatározó volt. Azok is, akikről sosem gondoltam volna, hogy jó érzéssel fogok visszagondolni rájuk – mert (természetesen) volt ilyen is. Ennyi idő távlatából – nem csak az emlékek szépülése miatt – már nem tudnék olyan tanárt említeni, akitől ne tanultam volna valami jót.

Volt, aki nem tanított engem, mégis tanultam tőle: Szegheő tanár úrral hente kétszer-háromszor találkoztam. A „Totya-só”-ban énekeltem és gitároztam

a szerdai miséken s a hétfői próbákon. Ő példaként áll előttem: tőle láttam, hogy sok mindent csinálhat az ember szívvel-lélekkel, s ezeknek nem is kell szoros összefüggésben lenniök; hogy nem arra kell tanítani a diákokat, hogy tudja a matekot, hanem arra, hogy akarjon valamit tudni.

Hogyan került a számítógépek közelébe?

Szerintem születési rendellenesség. És nem csak a számítógép, hanem minden gép érdekelt. Öntudatra ébredésem hajnaláról is derengenek olyan képek, hogy

PIARISTA ISKOLA: Kecskemét

ÉRETTSÉGI ÉVE: 1989

KEDVENC IDÉZET:

„Mindenik embernek a lelkében dal van és a saját lelkét hallja minden dalban. És akinek szép a lelkében az ének, az hallja a mások énekét is szépnek.”
(Babits Mihály: A vihar)

KEDVENC KÖNYV: Illés Endre: Szávitri

KEDVENC ZENE: komolyzene: barokk, főleg Händel; Kalácsa, Cseh Tamás és persze mindenfajta népzene.

kukázok kidobott rádióalkatrészt, szedek ripityára elromlott órát, szerelek a kölcsönkapott kis vonatra szódás patronból hajtóművet.

A Piárban találkoztam először közelről számítógéppel. Először BASIC nyelvet tanultunk szakkörön, de második évben már a frissen érkezett Adamát Lajos tanár úr pascal-t és assembly-t, gépi kódot tanított – ez jobban belept a szívembe. Onnantól kezdve időm jó részét a gépteremben töltöttem, többnyire programozással.

Nagy kedvence Lázár Ervin. Miért?

Lázár Ervint bölcs és őszinte embernek tartom. Meséiben az élet minden területét megmutatja, kérdéseire választ ad. Órán azon megfontolásból is szeretem felolvasni, mert műveiben ritkán használt szavak, nyelvi játékok is szép számmal előfordulnak, s ez talán némileg ellensúlyozza, bővíti az internetes világ által (természetszerűleg) beszűkült szókincset, egyszerűsödő nyelvet.

Kevesen tudják, hogy rajong a néptáncért, sőt táncol is! Hogyan kezdődött ez rajongás?

A tánc iránti vonzalom szintén gyermekkoromban kezdődött. (Talán a rajongás is öröklődik?) Amikor lehetőség adódott (általános- és középiskolában), mindig jelentkeztem a tánciskolába, egyetem alatt pedig jártam társas-, ill. versenytáncra is. (Heccből egy fiú évfolyamtársammal még jazz-balettre is jelentkezünk – 18 lány közé.) A néptáncról, népzeneről akkor még nem hallottam (államilag titkolták). Szegeden az akkori kedvesem járt néptáncra, de nem voltam hajlandó még megnézni sem. Talán mert a zenéjét éreztem nyikorgásnak, talán mert a tánc tűnt túl primitívnek.

Egyszer elmentem vele a Jate-klubba, meg akarta nézni az ismerősét, aki a párjával ott toborzott tagokat a néptánc csoportjukhoz. Bemutatóként egy mezősegi rendet táncoltak. Ott látható, érezhető volt, hogy mi is az a „tánc”. Milyen élő, szeretetteljes, érzéki, férfias, nőies, lágy, erőteljes, játékos és komoly is lehet: akár az élet.

SZEPRESS

PRIZMA

Temesi Ferenc: Példamondatok a házasságról

Sosem élhetsz boldog házasságban, amíg el nem válsz – magadtól.

PIÁRFUTÁR

Magyarok a „jeges földrészen”

Számítások szerint a magyar antarktisz kutatók, kalandorok egy-kétszázán lehetnek. Emellett hozzáteszem, hogy nem beszélhetünk jelentős magyar antarktisz múltról, mivel pl. az elmúlt negyven évben több mint 3000 lengyel kutató járt ott. Most lássunk néhány példát az egy-kétszáz kutató közül!

A magyar kutatók első látogatása a Déli-sarkvidéken Weinek László (1848-1913) csillagász látogatásával kezdődött. 1874-ben a Vénusz napkorong előtt történő áthaladása lehetőséget biztosított arra, hogy pontosabban megmérjék a Nap-Föld távolságot. A német államok a Kerguelenszigeteken végezték a kutatásokat és méréseket. Weinek, aki az expedíció helyettes vezetője volt, jelentős eredményeket ért el a csillagászati fényképezés terén. Az egyik öblöt Weinek-öbölnek nevezték el, de a sziget később francia kézbe került és törölték ezt a nevet.

Weinek után szinte csak szovjet expedíciók keretében utaztak magyarok a „Fehér Halál Birodalmába”. Közülük Titkos Ervint, Szabados Tamást és Rockenbauer Pált, illetve Vissy Károlyt emelném ki. A „magyarországi magyarok” közül elsőként Titkos Ervin, a Meteorológiai Intézet munkatársa utazott az Antarktiszra. Az Esztonia nevű hajóval 1964. januárjában érkeztek meg, a célállomás Mirnij megfigyelőállomás volt. Titkos leírja, hogy amikor megérkezett Mirnijre, akkor az egyik fából készült épület homlokzatán a lengedező zászlók között megpillantotta a magyar zászlót is, pedig ő volt az expedíció egyetlen magyar tagja. Mirnijen nyáron a hőmérséklet akár a fagypontra is elérte, de télen a mínusz 50 °C társulva 120-150 km/h sebességű széllel nem a legkellemesebb. Ebben is volt része a szovjet expedíciónak: Mirnij

szinte elnéptelenedett, a napjait mindenki a szobájában töltötte, csak nagy ritkán mozdultak ki.

Szabados Tamás, a Magyar Televízió operátora, Rockenbauer Pállal együtt járt Mirnijen. 1968. november 3-án indultak Budapestről és 1969.

„Nem vonom kétségbe, hogy a sark közelében lehet kontinens vagy jelentékeny földrész... Ez azonban természetből örök hidegre kárhoztatott, a napsugarak melegét nélkülöző föld...”

James Cook

március 17-én, már” vizsgálta is érték. Összesen 12 napot voltak Mirnijben, de Rockenbauer Pál néhány percet eltöltött Vosztokban is. Vosztok többek között arról híres, hogy 1960 augusztusában $-88,3$ °C-ot mértek, ami a Föld eddig észlelt legalacsonyabb hőmérséklete, de elég gyakran mérnek -80 °C alatti hőmérsékleteket. Amikor a mirnij küldöttség megérkezett

a vosztoki állomásra, épp „nyár” volt, csupán -35 °C-os hőmérsékletet mérnek.

Meglátásom szerint az összes sarkvidéki kutató és felfedező közül Vissy Károly az, akinek a neve mindenki számára ismerős kell, hogy legyen. Ő meteorológiai méréseket végzett az Indiai- és az Atlanti-óceánon. Kis időt töltött Vosztokban is, amit ő „Föld hideg pólusa” néven emleget. Itt közelítette meg legjobban a Déli-sarkot, csupán 1000 km-re volt tőle.

állomáson, Fazekas pedig az ausztráliai Mawson állomáson dolgozott 1957-ben.

1773. január 17-én James Cook átlépte a déli-sarkot, de csupán jéghegyeket látott.

1819-ben felfedezték a Déli-Shetland-szigeteket, ahova később rengeteg fókavadász érkezett. A „fókabőr-láz” kis híján a medvefókák kihalásához vezetett.

1820-ban Fabian von Bellingshausen látta először a partokat a Vosztok nevű hajóról, de nem tette a lábát a kontinensre.

1895-ben Carsten Borchgrevink norvég biológus volt az első kutató a földrészen.

1908-ban Ernest Shackleton 180 km-rel a Déli-sark előtt kénytelen volt visszafordulni.

1911. december 14-én a norvég Roald Amundsen elsőként érte el a Déli-sarkot. Robert Falcon Scott angol kutatónak ez csak 1912. január 18-án sikerült (a visszaúton Scott meghalt).

Vosztokot a sarkkutatók mellett másra is használták a szovjetek. Amikor Vissy Károly ott tartózkodott, akkor kezdte meg hat orvos-pszichológus munkáját a Szovjet Űrhajózási Bizottság részéről, feladatuk pedig az volt, hogy vizsgálják, miként viselkednek az emberek rendkívüli körülmények között, teljes elzártságban.

A számos szovjet expedíció mellett azért említsük meg Bolza Alfonz és Fazekas István nevét is. Bolza az amerikai Amundsen-Scott

Mawson állomáson dolgozott 1957-ben.

Az első önálló magyar expedíció 2003-ban indult Nagy Balázs és Fiar Sándor geográfusok vezetésével. Nevük „Fagyos Oázis” Kutató- és Filmespedíció lett. A Delta c. műsor végéig követte az útjukat, hiszen Fiar mind a mai napig a Delta c. műsor vezetője. Számos meteorológiai mérést végeztek, vizsgálták pl. a kőpogácsákat vagy felkeresték a számpingvinek fészkelő helyét.

A sarkvidéki tájak a kevésbé hangsúlyos témák közé tartoznak és elég keveset is tudunk róluk. Azonban íme néhány példa arra, hogy a magyarok is kivették részüket e vidék megismeréséből.

Bencsik Róbert

Párhuzamok az élővilágban A konvergens evolúció legszebb példái

Bár elég rémisztően hangzik cikkünk alcíme, ne ijedjünk meg tőle: a „konvergens evolúció” fogalma könnyen és gyorsan szelidül. Főképp akkor, ha egy-két jó példával szemléltetjük is a dolgot.

Nos, mielőtt kitérnénk a főntebb emlegetett rémisztő fogalom definiálására, elmélkedjünk egy nagyon egyszerű, mindenki által jól

ismert dolgon: a cápák és delfinek hasonlatosságán. A cápa és delfin ugyan sok mindenben különböző, alapvető, külső testfelépítésük, habitusuk nagyon hasonló: orsó alakú, áramvonalas test, úszók, csupasz bőr stb. A hasonlóság a korai tudósokat meg is tévesztette. Karl Linné, a XVIII. században élt svéd természettudós az állatvilág rendszerezésekor a cápákat és a delfineket – illetve a delfinnek rokon egyéb ceteket – is a halak közé osztotta „szoptató halak” néven. Pedig ma már a kigyerek is tudja, hogy a cápa az hal, a delfin meg emlős – semmiféle közelebbi, kifejezett rokonság nincs közöttük. Mégis miért hasonlítanak ennyire? A válasz egyszerű: azonos környezetben – konkrétan a vízben – fejlődtek ki és élnek. Vagyis az azonos környezeti tényezők hatására egymással nem rokon élőlénycsoportokban is hasonló testalkat alakul ki – ez a konvergens evolúció, melyet magyarul összetartó fejlődésként is szoktak emlegetni. A legősibb gerincesek, a halak kivétel nélkül vízi szervezetek. A halakból kifejlődő ősi kétlélűek léptek ki elsőként a szárazföldre, majd a belőlük kifejlődő hüllők alkalmazkodtak leginkább a szárazföldi környezethez a földtörténeti óidő végén, a középidő elején. Azonban az ősi hüllők egy kis csoportja – immár függetlenül a valamikori, több tízmillió évvel korábban élt halósóktól – újra fölfedezte a vízi életmódban rejlő lehetőségeket, s belőlük fejlődtek ki a halgyíkok vagy ichtioszauruszok. Ezek rendkívül hasonlítottak a ma élő cetekre, azonban a középidő kréta korszakának végén, mintegy 65 millió éve a dinoszauruszokkal együtt kihaltak. Olyannyira alkalmazkodtak a tengeri életmódhoz, hogy tojásaikat lerakni sem voltak képesek kimászni a szárazföldre, így azok testükben keltek ki, s az utódok elevenen jöttek a világra. Az újidőben az emlősök próbálkoztak újra a vizek birtokbavételével. Ez a kísérlet igen sikeresnek bizonyult, hisz a cetek ma is a tengerek uralkodó lényei. Tehát a gerincesek evolúciója során, több ágon is (halak, hüllők, emlősök) sikerült a vizet meghódítani, s a hódítás eredményeként igen hasonló testalkatú állatcsoportok (halak, halgyíkok, cetek) alakultak ki.

Hasonló kihívást jelentő életmód a repülés, a levegő meghódítása. Az élővilágban erre is sok, egymástól független kísérlet történt. A legtokéletesebben természetesen a rovaroknak és a madaraknak

sikerült, de az emlősök között is voltak „kísérletezők”, akiknek elég jól sikerült a problémamegoldás: a denevérek. De voltak a múltban is nagy kísérletek – méghozzá ismét a hüllők próbálkoztak. A középidő elejére alakultak ki a repülő őshüllők vagy pteroszauruszok, akiknek repülési technikája leginkább a denevérekéhez hasonlít. Ugyanis mind a denevérek, mind a repülő hüllők szárnya egy meg-

hosszabbodott kézujj és a test között feszülő bőrhártya. A repülő őshüllők a középidőben – még a madarak szárnya kelése előtt – a levegő urai voltak, majd a kor végére kihaltak. Ezek a lények voltak az első gerincesek, akik a levegőt meghódították, illetve köztük találjuk a legnagyobb repülő állatokat. A legnagyobb fajok szárnyfeszítávolsága elérte a 15 m-t. A konvergens evolúció további példaként megemlíthető a gerincesek és a lábasfejűek (polipok, tintahalak, kalmárok) fejlett hólyagszemének kialakulása. A két csoport szemszerkezete az evolúció során bámulatosan hasonlóra fejlődött.

Az emlősök körében több csoportban is, egymástól függetlenül alakult ki a szőrök összenövésével tüske. Tüskéje van a kacsacsőrű emlőssel rokon hangyászsnak, a rovarevők közé tartozó, valódi sünöknek és a rágcsálók közé tartozó sülöknek (pl. tarajos sül). Ezek az emlősök nem azért tüskések, mert közeli rokonok, és egy csoportba tartoznak, hanem mert egy-mástól függetlenül ezt a védekezési módot fejlesztették ki.

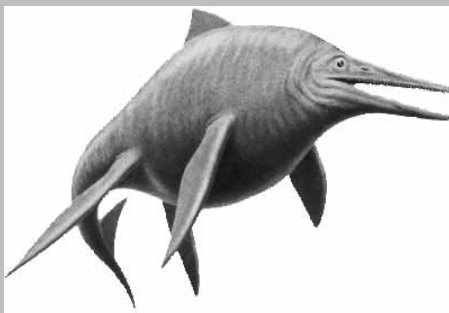
Az emlősök között ugyancsak népszerű életmód a „hangyászás”, mely több csoportjukban is kialakult. Minden csoportban jellegzetes hosszú, ragadós nyelv alakul ki a hangyák és természetek fölszedésre, és sok esetben nagy karmok is kifejlődnek a hangya- és természetvárok feltörésére. Ilyen hangyászó – a főntebb, tüskék kapcsán is emlegetett – hangyászsnak, az erszényes hangyász, a Dél-Amerikában élő „klasszikus” hangyászok (pl. a nagy sörényes hangyász) és a tobzoskák. Ezek az állatok úgyszintén nem állnak rokonságban, csupán külön-külön fedezték föl a hangyászást.

A konvergencia olykor teljesen megtevesztő lehet. Ez a helyzet a ma élő keselyűknél. Az újvilági keselyűk – mint a kondor – és az óvilágiak – mint Afrika szavannáinak keselyűi – teljes mértékben hasonlítanak egymásra: hasonló testalkat, erős tépőcsőr, csupasz nyak, nagy szárnyak a vitorlázó repüléshez, éles karmok lábuk. Pedig ez a hasonlóság csak a dögevéshez való alkalmazkodás eredménye. Az újvilági keselyűk a gólyák és gémek rokonai, míg az óvilágiak a tőlük távol álló sasok, sólymok s egyéb ragadozó madarak rokonai.

Szabó Gábor *piarista novicius*

KIK A TOBZOSKÁK?

A tobzoskák az emlősök talán legfurább csoportja. Testüket tetőcserépszerűen egymásra boruló, nagy és kemény, a szőrszálak összenövéséből kialakult pikkelyek borítják, így valóban úgy néznek ki, mint valami óriási, mozgó fenyőtoboz.

Nem is hal, nem is cet... A földtörténeti középidőben élt halgyíkok közé tartozó tengeri óriáshüllő, a Shonisaurus. Elérte a 20 m-es hosszt.

„Rákóczi világot hódít”

Az életrajz sivár, száraz, unalmas, csak adatok, tények kronologikus felsorolása. Így van ez II. Rákóczi Ferencsel is. Sokkal izgalmasabb egy kicsit belelátni magába az emberbe, a családba, a fiatalkori élményekbe, a nevelésbe, és a viselkedésbe: azok a tényezők, amik igazából meghatározzák nagyon gyakran egy embert. A történelem főszereplői az emberek, személyek és tömegek, ők a lényeg, egy történelmi személy portréja nem az életrajzi adatok száraz halma. Az csak a képkeret, az igazi kép akkor rajzolódik ki, ha megismerjük személyiségét, motivációit, félelmeit, akkor talán beleláthatunk döntéseibe. Rákóczi illetően bemutatása egy oldalon lehetetlen, így csupán egy nézőpontból próbálom képet alkotni, miért kerülhetett ő a szabadságharc élére.

II. Rákóczi Ferenc igit vérig arisztokrata származású. A Rákócziak hatalmas felső-magyarországi birtokállománnyal rendelkeztek, az ország egyik leggazdagabb családja volt, mely több erdélyi fejedelmet is adott. Anyai ágon pedig ott a Zrínyi család, melynek horvátországi birtokai sem maradtak el sokkal mögöttük. Édesapja I. Rákóczi Ferenc, pár hónappal a fia születése után meghalt, édesanyja, Zrínyi Ilona 1682-ben hozzáment Thököly Imre kuruc vezérhez. A kis Rákóczi a nevelőapja mellett tanulta meg hogyan kell viselkednie egy fejedelemben. Fiatalkori forrásai kiemelik, hogy megjelenése és viselkedése már-már királyi volt. Később

neveltetése a jezsuitáknál és itáliai tanulmányútja is megfelelt az arisztokrata szokásoknak és ideálnak. Felesége, Sarolta Annamária hessen-wanfriedi hercegnő révén még XIV. Lajossal is rokonságba állt. Házasságukból két fiú élte meg a felnőttkort. Láthatjuk, Rákóczi családi hagyományai, rokonsága, műveltsége alkalmassá tették őt egy udvarellenes felkelés vezetésére az arisztokrácia, és a birtokos nemesség szemében.

Azonban van egy másik oldala is ennek a Rákóczinak. Fiatalkorában, Thököly táborában, Munkács várának ostromakor kapcsolatba került a szegényebb rétegekkel is, a kurtanemesekkel, és az egyszerű jobbágyokkal. Láttam, mekkora pusztítással jár a felszabadító háború a magyar lakosságra nézve. Képes volt velük megtalálni a közös hangot, és ők is bíztak Rákócziban. Nem kell itt szociális érzékenységet feltételezni a fejedelem részéről, eszébe sem jutott földet, vagy alamizsnát osztani, de túl látott azokon a falakon, amik elválasztották az arisztokráciát gyakran a társadalom többi részétől. Nem véletlen, hogy már a hegyaljai felkelésnél is Rákóczit hívták a felkelők, mert neki hittek, benne bíztak.

Ezzel elérkeztünk ahhoz a részhez, hogy miért is volt sikeres a Rákóczi vezette felkelés. Képes volt személyével az előkelőket és a kevésbé előkelőket is a táborába gyűjteni. Így a mozgalom nem fulladt nemesi udvarházakat gyűjtő parasztfelkelésbe, vagy nemesi zendülésbe. Rákóczi olyan hiteles személyiség volt, aki mögé bárki teljes mellszélességgel odaállhatott. Ezek a komponensek voltak, amik kellő táptalajra hullva kibontották, még a fejedelem életében, a Rákóczi-kultusz szirmait. Ez a kultusz a magyar történelmi tudatban mind a mai napig él, hisz nemigen van olyan település Magyarországon, ahol utca, tér, esetleg közintézmény nem viselné az ő nevét, de műalkotások, irodalmi művek száza őrzik emlékét. Sírja és háza Kassán illetve Rodostóban, szinte zarándokhelyre számba mennek.

*Szupera Péter öregdiák
PPKE BTK töténész*

A sötét éjszakában két lovas ért a magyar határra. Mind a ketten levették fővegüket, és hálás szívvel néztek a csillagos égre. Berzeviczy Ádám szólalt meg:

– Ha Podolinba érünk, nincs mitől tartanunk.

Több szót nem váltottak. Gondolataikba mélyedve lovagoltak egymás mellett szélvész sebességgel, és csak néha álltak meg. Hallgatóztak. Az éjjeli csend némán feküdt a tájon. Senki sem jött mögöttük. Aki velük szembe érkezne, attól nincs mit tartaniuk... Az nem üldöző. November tizenegyedikén hajnalban Poprádra érkeztek. A posta állomáson emberek csoportosultak. Berzeviczy Ádám azt hitte, hogy az egybegyűltek róluk beszélnek. Poprádon még nem tudták, hogy Rákóczi Ferenc elmenekült a börtönből. Berzeviczy Ádám nyugtalan volt, halkán beszélt:

– Lovaink fáradtak, pedig egy pillanatig sem maradhadtunk...

– Szerezzünk lovakat! – mondta Rákóczi Ferenc.

Berzeviczy Ádám szemügre vette az embereket. Arcán nagy öröm villant meg, mikor megpillantotta Almássy Gézát. Együtt jártak a podolini gimnáziumba. Almássy Géza a másodikba, Berzeviczy Ádám a nyolcadikba.

– Géza, – szólította meg Berzeviczy Ádám.

A fiú Ádámra és a mellette levő idegenre tekintett.

– Te vagy, Ádám?

– Én vagyok. Szerezz nekünk bármi áron két lovat, de gyorsan... Két emberéletről van szó... Géza, siess! Almássy jól megnézte Ádám társát, majd eltűnt a postaállomásról. Teljes órába került, míg visszatért, meghozta két lóval.

– Ádám – szólalt meg Géza, – ki a társad?

– A sárosi vár ura, szívünk minden reménye, a nemzet sebzett bálvány... – Rákóczi Ferenc – suttogta áhitattal Géza, és mélyen meghajolt.

Könnyes szemmel nézett a lovasok után, míg el nem nyelte őket az országút. A lovasok megkönnyebbülten vágattak, de csak akkor örültek igazán, mikor feltűnt a podolini piaristák szelíd temploma. Rákóczi Ferenc és Berzeviczy Ádám csakhamar ott voltak a gimnázium udvarán. Az iskola néma volt. A két menekülő addig ment a homályos folyosón, amíg a végére értek. Megálltak egy ajtó előtt... Abban a szobában lakott Schrade Bernát tanár. Ő mondta valamikor:

– Ha bajba kerülnék, édes fiam, gyertek csak nyugodtan hozzám, szívesen segíték rajtatok. Amikor azt hallották, hogy szabad, Ádám benyitott Schrade Bernát tanár úrhoz.

– Te vagy, fiam, ugye, Berzeviczy Ádám?

– Én vagyok, főtisztelendő úr, és a társam Rákóczi Ferenc.

Schrade Bernát tanár nagyot nézett:

– Szerencse, hogy nálam vannak, – szökött Schrade és mély tisztelettel nézett Rákóczi Ferencre. – Éppen az előbb hallottuk, hogy eltűntek a bécsi börtön feltevése őrzött lakói. De nálam biztonságban vannak... Itt senki sem keresi a menekülőket...

Délután elhagyták Podolint, Schrade tanár kíséretében. A határig együtt lovagoltak. Ott Schrade tanár így búcsúzott:

– Fejedelem, ne hagyja árván a mi szegény országunkat!

Rákóczi Ferenc némán szorított kezét a derék piarista tanárral.

Örök és elpusztíthatatlan

Állítólag a blues-zenészeknek nem árt a kor, sőt. Lehet, hogy nehezebben veszik a levegőt hatvan évesen, de a hitelességüknek csak használ az eltelt idő, a megélt és tapasztalt élet. Mindenesetre Hobo döntött, és 33 év együttzenélés után 2011.02.12-én bezárta a Hobo Blues Band-et. Kérdezhetjük, hogy melyik formációt zárta be, és reméljük, hogy halljuk még élőben és az ő hangjával megszólalni a zenekar számaint. Kérdezhetjük, hogy mennyiben játszottak blues-t és mennyiben rockot, rockandroll-t vagy vmi mást, de az biztos, hogy fogalom és mérték voltak a zenei életben.

HÁT ELJÖTTEM UTOLJÁRA, HOGY ELŐADJAM SZÁMOMAT.
DE ÜLJÜNK ASZTALHOZ ELŐTTE!
FÁRADTAK ÉS SZOMORÚAK VAGYUNK,
MÉGIS NYUGODTAN ÉS MOSOLYOGVA BESZÉLGESSÜNK.
MI TÖRTÉNT VELED?
MI TÖRTÉNT VELETEK MOSTANÁBAN?

TEGYÜK LE FEGYVEREINKET!
VÉDTELENSÉGÜNK LEGYEN BÜSZKESÉGÜNK!
RÉGI LOVAGOK ESKÜJE, HOL VAGY?
EZ MÁR NEM A HŐSÖK KORA, SEM A BOLONDOKÉ.
NÉZZÜNK EGYMÁSRA! NE HAJTSUK LE FEJÜNKET!
ILYENEK VAGYUNK. LÁTOD, NEM IS OLYAN SZÖRNYŰ.

mostani búcsú is, szinte minden az ő döntése volt a zenekarban, és a HBB-t legalább annyira gondolta a saját művészete keretének, mint egy zenekarnak. Ő irányította a zenekart, jelölte ki a csapásirányt, csakhogy Hobo nem zenész, mégcsak nem is képzett énekes. Magát mondja bohócnak, ripacsnak, jellemzi gúny és öngúny, (ön)kritika, a szabadság vágya, de a szeretet és a szenvedés egy olyan

igazságért, amit talán még most is keres. Értékeket és példaképeket talált és állít elének, Mick Jaggertől Morrisonon és Viszockijon keresztül Pilinszky Jánosig. A Jim Morrison emlékalbum – Vándor az úton – a HBB keretein belül készült, a többi Hobo maga jegyzi.) Talán a legjellemzőbb önmeghatározása: „Nem

is komoly blues-zenésznek látni valakit, aki sör helyett tejet iszik...

Ugyanakkor a Hobo Blues Band nemcsak Hobo-t jelenti. A legjobb zenészekből (Póka Egon, Tátrai Tibor vagy Deák Bill Gyula és mások) álló zenekar állt/cserélődött Hobo mögött és mellett, és mégis egységes, jellegzetes zenét rakott össze, ami ugyanolyan fontos, mint a szöveg. Ezek a zenészek na-

gyon magas színvonalon adták a blues hangulatot Hobo szövegei mellé, és találták meg a saját helyüket a HBB-n kívül is, olyan formációkban, amelyekre szintén érdemes odafigyelni.

Nem mondom, hogy minden HBB album hibátlanra sikerült, de mindegyik hallgatásra érdemes, pláne a mai könnyűzenei színvonalhoz képest. A lemezek közül kettőt emelnék ki, mindkettőt azért, mert különleges hangulati, zenei egységet alkotnak, és ma már talán nem túlzott kordokumentumnak mondani őket. Szerintem az ún. rendszerváltást megelőző hangulatról a metaforikus Vadászat, illetve az 1990 körüli évekről a Tábortűz mellett című dupla album számíthat „kötelező olvasmányoknak”.

Posta Zs. Balázs öregdiák
Kecskemét, 1990. Szegheő

Sokkal tovább jutottak, mint ahogy indultak, hiszen „csak” saját kedvtelésükre kezdtek játszani. Voltak eltöltve koncertezésről és lemezkiadástól, voltak feketebárányok, csöves zenekar; érte őket kritika kinézet, rendszerellenesség, szabadszájúság miatt. Mégis, és nem pont ezért, népszerűségük évtizedeken át tartós volt, olyan nyomot hagytak a magyar könnyűzenén, amelynek klasszikusait illik ismereni, ahogy ez a búcsúkoncerten látszott is: legalább három generáció képviselői énekelték végig a számokat a zenekarral. Nagyon jó koncertzenekar (volt?) a HBB. Persze, hiszen csak élőben lehet az igazi a Kóbánya blues, a Mata Hari, a Kopaszku-tya, a Rohadt rock and roll, vagy minden idők egyik legsikerültebb magyarátsa, minden kamasz-zenekar kötelező darabja, a Hey Joe.

Nem lehetett könnyű Földes László mellett/mögött zenélni, mert ahogy a

vagyok zászló a mások ünnepén, szelep vagyok az ország fenekén.” Persze, nehéz

HORIZONT

Temesi Ferenc: Példamondatok a házasságról

A házasság operáció, melynek során a nő hiúságot és a férfiónézet érzéstelenítő nélkül távozták el.

PIÁRFUTÁR

SZEPÍ – KÉP

Romantikus, megható történetek...

🎬 ÉDESEK ÉS MOSTOHÁK – STEPMOM (1998) – amerikai filmdráma – r.: Chris Columbus – Két asszony harcol egy családjért. Az egyik szép, fiatal és öntudatos (Julia Roberts), a másik is öntudatos de kicsit már megkopott a hosszú minta anya szerepben (Susan Sarandon). Kettejük között a hadszíntér a szeretett férfi (Ed Harris), aki elvált az egyiktől, és feleségül akarja venni a másikat, valamint a felbomlott házasság gyümölcsei, két rosszcsont lurkó. Isabel próbál szerelme gyerekeinek jó anyja lenni, de képtelen fölvenni a versenyt a férfi exfeleségével, a gyerekek édesanyjával. Jackie jól ki is használja ezt a helyzetet, s amikor csak teheti, gyerekeit a csinos mostoha ellen uszítja. És ez így menne az idők végezetéig, ha a sors közbe nem szólna... F.sz. Susan Sarandon, Julia Roberts, Ed Harris

🎬 A SZERETET SZIMFÓNIAJA – AUGUST RUSH (2007) – amerikai filmdráma – r.: Kirsten Sheridan – A fiatal ír gitáros egy nap találkozik egy csellistával New Yorkban. A találkozásból egy gyermek fogan, August Rush, ám a fiú árvaként nő fel. A különleges zenei tehetséggel megáldott gyermek tehetségét arra használja fel, hogy megkeresse szüleit. Egy nap, egy idegen Wizard nevű férfinak lel segítségre, így együtt indulnak útjukra... – A „rossz fiú” Robin Williams

🎬 ÁLDOTT KEZEK – GIFTED HANDS: THE BEN CARSON STORY (2009) – amerikai filmdráma – r.: Thomas Carter – Az Áldott kezek című bestsellerében dr. Ben Carson elmondja: sorsunk nem a csillagok állásától vagy a statisztikák adataitól függ, hanem önmagunktól. Elismeri: annak köszönhetően lett belőle kiváló idegsebész, hogy idejében felfedezte önmagában a tehetséget – Isten által megáldott kezei rendkívüli képességét. A THINK BIG rendszer kitalálója és alkalmazója. Az idegsebész főorvos, aki számtalan agyműtétet végzett és vezetett, nem más, mint az egykoron Detroit nyomornegyedeit barangoló szegény, színesbőrű kisfiú. Szegényes környezetben, nagyrészt apa nélkül nőtt fel, gyenge tanulmányi eredményekkel, ám Isten olyan édesanyjával áldotta meg,

Újdonságaink

aki a sajátjánál sokkal jobb sorsot akart két fia számára. Korlátozta a szórakozással és TV-nézéssel töltött idejüket, és megkövetelte tőlük, hogy rendszeresen olvassanak. Erőfeszítése nem volt hiábavaló. Jelen filmünk tehát igaz történeten alapszik. A főszerepet Cuba Gooding Jr. játssza.

... és egy kis zenés is

🎬 KÁLMÁN IMRE: CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ (1963) – operett – r.: Szinétár Miklós – Színházi közvetítés felvételről a Fővárosi Operettszínházból

„Az 1916-ban bemutatott Kálmán-operett az évtizedek során több ezer bemutatót ért meg. Az egész világ ismeri, talán nincs olyan része a Földnek, ahol ne ismerték volna a bécsi elkényeztetett arisztokrata és a tehetséges pesti énekesnő izgalmas, poétikus, szenvedélyes szerelmét.

Az 1950-es évek közepén, Magyarországon Kellér Dezső és Békeffy István átdolgozták a szövegkönyvet, kibővítették a librettót egy szereppel: az ország kedvencének, Honthy Hannának áldottak bele egy alakot. Ő alakította ettől kezdve Cecíliát, Edvin könyörtelen mamáját, akiről sok érdekes, pikáns részlet tudható meg a játék során. Ezzel a szövegkönyvvel - ha lehet - a történet még izgalmasabb, még bonyolultabb lett, így járva ismét végig az ország színházait, s mindenkit dúdolásra készítenek, mikor Cecília, Miska és Feri bácsi ezt énekl: „Hajmási Péter...” - Halasi Imre tollából idézve. - F.sz. Honthy Hanna, Feleki Kamill, Csákányi László

🎬 TÁNCOSLÁBÚ TISZTELETES – QUALA MANO (1980) – olasz játékfilm – Don atya (Adriano Celentano) nem bír búnos testével. Hol bokszmeccseket vív, hogy megtérítsen egy tévelygőt, hol pedig abszurd vicceivel győzri gyerekkori barátait. De legfőképpen titkos szenvedélyének hódol, minden adandó alkalmat kihasznál, hogy táncra perdüljön, ha kell, még a püspök határozott tiltása ellenére is.

SZEPÍ – HANG

Hangzó csemegék

🎵 **VALLOMÁS A SZENTÍRÁSRÓL** – Kerekes Károly ciszterci apát (Kat Rádió)

🎵 **GUNHILD SEHLIN** – Mária kis számar

🎵 **TOEFL TEST**

Angol nyelvvizsga anyaga: Hang és könyv

🎵 **BEST OF ENGLISH 3000**

A BEST of ENGLISH első, eredeti angol gyakorlókönyve, vagyis szókics-aktivizáló segédanyaga. Most először életben meg tudhatod, hogy pontosan milyen angol szavakat kell(ene) tudnod. Ez a kis könyv tartalmazza a leggyakoribb 3000 angol szót, amit az angolok írásban és beszédben 88 százalékban használnak.

Az angol szókinccs a jelenlegi becslések szerint egy millió szóból áll. Ez sok, nagyon sok.

A szakszavak és az elavult szavak ennek a felét teszik ki, így az általános szókinccs megközelítőleg félmillió szót tartalmazhat.

Egy angol ember kb. 30 ezer szót ismer, de ebből csak 7500 szót használ rendszeresen. Ez pedig megegyezik a mennyiséggel, amit az angol nyelvű média használ (tv, rádió, internet).

Ha a LEGGYAKORIBB 3000 ANGOL SZÓ a Tiéd lenne, akkor minden olvasott és hallott szöveg szavainak 88 %-át ismernéd. Ez nem egyenlő azzal, hogy ennyit értenél is az olvasott vagy hallott szövegből, de azért már haladás...

Végül még valami: az angol emberek mindössze 3000 szót használnak az esetek 90 százalékában, amikor írnak vagy beszélnek...

🎵 **ZEN FLESH, ZEN BONES – HANGOSKÖNYV**, a könyvtárban (és a NET-en) megvan angolul és magyarul.

🎵 **GÖRE GÁBOR – A PESTI ÚR** – hangoskönyv

🎵 **FROMM: A SZERETET MŰVÉSZETE** – hangoskönyv

Zene

🎵 **DREAM IS DESTINY**

🎵 **ACAPPELLA – HE LEADETH ME**

🎵 **BELSHAZZAR'S FEAST – FROST BITES**

🎵 **HANDEL ISRAEL IN EGYPT (ARADIA ENSEMBLE)**

♫ LUIGI CHERUBINI REQUIEM IN D MINOR AND MESSA SLENNE BREVE IN B-FLAT MAJOR - CZECH CHAMBER PHILHARMONIC ORCHESTRA, DOUGLAS BOSTOCK

♫ CHERUBINI REQUIEM - MARCHE FUNEBRE

♫ SHOSTAKOVICH HAMLET, OP 116

♫ JUST DREAM

♫ MAGPIE LANE - WASSAIL! A COUNTRY CHRISTMAS

♫ MASTER AND COMMANDER

♫ MIKE CAMPESE - VIBE - IGENCSAK GITÁR-SZÓLÓK 2003-BÓL... RITKÁN HALLSZ ILYENT!

♫ NIGEL NIGEL KENNEDY PLAYS JAZZ

♫ PETER KATER HÁROM (SZÁMUNKRA) ÚJ LEMEZE
· CHRISTMAS WITH PETER KATER
· IN A DREAM
· PIANO CHRISTMAS

♫ THE CHORISTERS OF CHRIST CHURCH CATHEDRAL, OXFORD

♫ THE WATERSONS - FROST AND FIRE A CALENDAR OF RITUAL AND MAGICAL SONGS

♫ JOHANN SEBASTIAN BACH: CLAVIER-BÜCHLEIN FÜR ANNA MAGDALENA BACH 1722 - MARIO VIDELA CSEMBALLÓZIK

♫ A WALK TO REMEMBER - MUSIC FROM THE MOTION PICTURE

♫ HOBO BLUES BAND -
· 1991 - A HETEDIK (JÓZSEF ATTILA VERSEK)
· 1992 - MAGYARORSZÁG MESSZIRE VAN
· 1997 - NEMEK HÁBORÚJA
· 1988 - CSAVARGÓK KÖNYVE
· 1995 - KENYEREM JAVA
· 2000 - MILYEN JÓ LENNE NEM ÜTNI VISSZA - JÓZSEF ATTILA VERSEK

Szarkáné Gyerjék Judit
Szegheő József SP

Az aranyműves boltja

Karol Wojtyła, azaz ismertebb nevén II. János Pál a történelem egyik legismertebb és legkedveltebb pápája volt. Azt talán kevesebben tudják róla, hogy rajongott a színházért; ifjúkorában ő maga is amatőr színjátszó volt, és élete során számos szépirodalmi művet – köztük színdarabokat is – írt. Igaz, szépirodalmi alkotásait – szemben vallásos tárgyú írásaival – nem saját neve alatt jelentette meg; több művésznevet is használt. Az 1960-ban íródott *Az aranyműves boltja* c. művét például Andrzej Jawień néven jegyezte.

A három idősíkon játszódó mű egymásba fonódó monológokon keresztül adja ki három pár történetét, rajtuk keresztül beszél az emberi kapcsolatok sokféleségéről és változékonyságáról, a választás lehetőségéről, az összetartozás és a szeretet fontosságáról.

„Ezeknek az aranygyűrűknek a súlyát... nem a fém adja meg, hanem az ember fajsúlya, külön-külön mindegyikötöké és a kettőtöké együtt... a jegygyűrűknek csak párosan van súlyuk.”

„Az ékszerész mérlegének az a sajátossága, hogy „nem méri a fémet, csak az ember létét és sorsát.” Az aranyműves boltja, mint ahogy az alcíme is jelzi, „Elmélkedés a házasság szentségéről, olykor drámai fordulatokkal”. Vallomás a házasságról, szerelemről, az emberi kapcsolatokról.

A három részből álló mű számos monológra tagolódik. Múlt és jövő keveredik egymással. Az első rész – A jelek – szeretetről, jegyességről, Teréz és András esküvői készülődéséről szól. Ők a sikeres házasság szimbólumai. Bennük megtestesült az egymás iránti szeretet, megértés, s ennek gyümölcse a boldog házasság.

A második rész – A vőlegény – a rosszul sikerült házasságot mutatja be. Anna és István házasságának vergődéseit, kínjait, gondjait. Ebben a részben színre lép egy jelképes alak is, Ádám, aki – nevének bibliai, jelentésbeli értelme szerint – az Ember, ugyanakkor – a következő részben a másokért vállalt áldozat, Krisztus jelképe is.

A harmadik rész – A gyermekek – a dráma legcsodálatosabb része. A harmadik házaspár az előző kettő gyermekei: Mónika, Anna és István lánya, Kristóf pe-

dig Teréz és András fia. Most kezdik közös életüket, melynek mértéke, hogy minél tökéletesebben tükrözzék vissza az abszolút Létet és Szeretetet.

Ez egy szenvedélyes mese, ami a házasság próbatételeit mutatja be, háromféle emberi kapcsolaton keresztül (szeretet-szerelem-barátság). A válaszutakon keresztül, az emberi érzelmek, szenvedélyek, a szeretet és szerelem különféle változatait körüljárva tanít önismeretre és elmélyülésre a szöveg. Ez egy reális történet, ami az illúzió és a meseszerűség, a szürrealitás határait boncolgatva jut el az érzeinkhez.

A társadalomban az újrakezdés problémája mindig vitákat eredményezett, ezért lehet talán izgalmas Wojtyła szövegén keresztül megismerni a szeretet és összetartozás jelentését, mélységeit, ami talán nem mindig cseng össze a társadalom által felállított szabályokkal vagy látásmóddal. Wojtyła szövegében fontos az önmagunk és mások által bevállalt érzelmi-lelki-összintéség, ami az összetartozás alapja bármilyen emberi kapcsolatban.”

Balássy Péter fordító

Karol Wojtyła
AZ ARANYMŰVES BOLTJA
Oratórikus elmélkedés
a házasság szentségéről

SZEREPOSZTÁS
Teréz: SÁRA BERNADETTE
András: FAZAKAS GÉZA
Anna: KÉNER GABRIELLA
Ádám: FERENCZ BÁLINT
Kristóf: ARADI IMRE
Mónika: HORVÁTH ERIKA
István: KÖRTVÉLYESSY ZSOLT
Az aranyműves hangja BŐZSÖNY FERENC

Fordító: BALÁSSY PÉTER
Rendező: CSEKE PÉTER

Legközelebbi előadások
(lásd: www.kecskemetikatona.hu):
2011. március 19. (szombat) 15:00;
2011. március 20. (vasárnap) 19:00;
Helyszín: Kelemen László Kamaraszínház
(Kecskemét, Erkel Ferenc u. 1.)

Ajánlja: Koczor Sarolt és Dékány Zoltán

Deutsche Rubrik

Narrenfeste sind im deutschsprachigen Raum seit Jahrhunderten beliebt. Jedes Jahr im Februar erreicht die närrische Zeit ihren Höhepunkt. Städte zwischen Köln und Konstanz verwandeln sich in wilde Feierstätten. Narren, Jecken und Mummen erobern die Straße. Karneval heißt der Brauch im Rheinland, Fasching oder Fastnacht im süddeutschen Raum. Köln gilt als Hochburg des deutschen Karnevals.

Ich habe ein Quiz zum Thema zusammengestellt. Die Antworten auf diese fünf Fragen kannst du im Internet finden. Ich

warte auf die richtigen Lösungen. (nemes@szepi.hu)

1. Wie heißt der Tag, an dem der Straßenkarneval in Köln am 31.01.2008 eröffnet wird?
2. Was wird traditionell an diesem Tage am Severinstor um 13 Uhr aufgeführt?
3. Welcher Tag ist neben Weiberfastnacht der absolute Höhepunkt des Straßenkarnevals?
4. Was passiert mit dem Nubbel am Veilchendienstag?
5. An welchem Tag ist die Karnevalzeit zu Ende?

S.H. is...

Előző havi feladványom megfejtése: fehér színű bundája volt a medvének.

Helyes megfejtéseket a következő tanulók küldtek be: Medvegy Miklós, 8.a, Molnár Vilmos, 12.b, Doszpod Kristóf, 12.b, Jakab Gábor Róbert, 13.b és Tarnay Kristóf Ábel, 7.a. Gratulálók! Februárt történetünk:

Dr. Szemfüles Vera, detektív-felügyelő éppen egy olyan eseten dolgozott, ahol egy házasságszédelgőt sikerült végre nyakon csipni.

– De ugyan mitől dőlnek be az ilyen alakoknak a nők? – töprengett a detektív, mikor éppen sikerült beismerő vallomásra bírnia egy kopasz, nem éppen fiatal férfit, házasságszédelgés alapos gyanújával. Aztán megkérdezte hangosan is:

– Mondja! Mitől szeretnek magába ezek a szegény lányok, asszonyok, akiket aztán becsap? Mivel büvöli el őket annyira, hogy mindenüket odaadják magának, a pénzüket, az ékszerüket, a szívküket?

– Egyszerűen udvarolok nekik, – nevetett a kopasz Don Juan, – teszem a szépet. Ennyi az egész.

– Na, jó! Játsszunk! Ott ülök a vonaton. Maga belép a fülkébe, leül, és pár perc múlva megszólít. Mivel kezd?

– Lehetőleg valami roppant izgalmassal.

– Például?

– Például azt mondom, hogy matematikus vagyok, és a számok meg az emberi lélek összefüggéseit kutatom. Az ilyesmi tudja roppant hatásos. A nők, azzal a szép nagy lelkükkel nyomban felfigyelnek rá. De ez még csak a nyitány. Mert aztán megkérdezem, hogy melyik a hölgy legkedvesebb egyjegyű száma. Maga például mit felelne erre?

– Azt, hogy a 6-os.

– Mire én rögtön ájuldoznék a gyönyörűségtől, hogy milyen remek matematikai ízlése van, és ott maga előtt megszoroznám a 6-osát 9-cel, majd az így kapott 54-et 12 345 679-cel és kiderülne, hogy a végeredmény 666 666 666 vagyis olyan összeg, amelyben minden számjegy a kedvenc hatosa.

– De hiszen...

– Jó, tudom mit akar mondani. Ám vegye számításba, hogy én nem olyan tanult nőkkel kezdek ki, mint maga, így az általam kiszemelt áldozatokat könnyebb elkábitani.

Tulajdonképpen mit akart mondani a felügyelő? Válaszaitokat küldjétek e-mail címemre: mnagy@szepi.hu

Nagy Mariann

English Corner

Saint Patrick's Day (Irish: Lá 'le Pádraig or Lá Fhéile Pádraig), colloquially St. Paddy's Day or Paddy's Day, is an annual feast day which celebrates Saint Patrick (385–461), one of the patron saints of Ireland. It takes place on 17 March, the date on which Patrick is held to have died. The day is the national holiday of the Irish people. It is celebrated throughout the world where Irish communities live.

The following quiz of six questions can help you to learn more about this special day. Use the web to search for answers and send your answers to piarfutar@szepi.hu.

- 1) St. Patrick was born in which country?
A. Ireland
B. England
C. Wales
D. Scotland
- 2) What was St. Patrick's given name?
A. Maewyn
B. Mervin
C. Merlin
D. Marlon
- 3) How long did his Christian mission last in Ireland?
A. 10 years
B. 20 years
C. 27 years
D. 30 years
- 4) The first time St. Patrick's Day was celebrated in the U.S. was in 1737 in which city?
A. New York
B. Boston
C. Philadelphia
D. Chicago
- 5) St. Patrick's followers adopted the custom of wearing what on his feast day?
A. a shamrock
B. a green bow tie
C. a rose
D. a rainbow pin
- 6) Which one of the following is NOT a St. Patrick's Day tradition?
A. wearing green
B. drinking beer
C. having parades
D. women asking the men to dance

In italiano

UN PO' DI STORIA

Il Carnevale è il periodo che precede la quaresima. Si conclude il giorno di martedì grasso, che precede il mercoledì delle ceneri, primo giorno di quaresima. Il nome deriva dal latino medievale carne levare, cioè "togliere la carne" dalla dieta quotidiana, per rispettare il divieto di mangiare la carne durante i quaranta giorni di quaresima secondo la religione cattolica. Il Carnevale ha un'origine lontana, probabilmente nelle feste religiose pagane, in cui si faceva uso delle maschere per allontanare gli spiriti maligni. Con il cristianesimo questi riti persero il carattere magico e rimasero forme di divertimento popolare.

Gianni Rodari MASCHERE

Se comandasse Arlecchino il cielo lo sai come lo vuole? A toppe di cento colori cucite con un raggio di sole.

Se Gianduia diventasse un ministro di Stato farebbe le case di zucchero con le porte di cioccolato.

Se comandasse Pulcinella la legge sarebbe questa: a chi ha brutti pensieri sia data ... una nuova testa

Előző feladványunk helyes megfejtője: Molnár Vilmos 12.B. Nyereménye egy tábla csoki.

Temesi Ferenc: Példamondatok a házasságról

A házasság értéke nem abban áll, hogy felnőttek gyerekeket csinálnak.
Hanem a gyerekek csinálnak az emberekből felnőtteket.

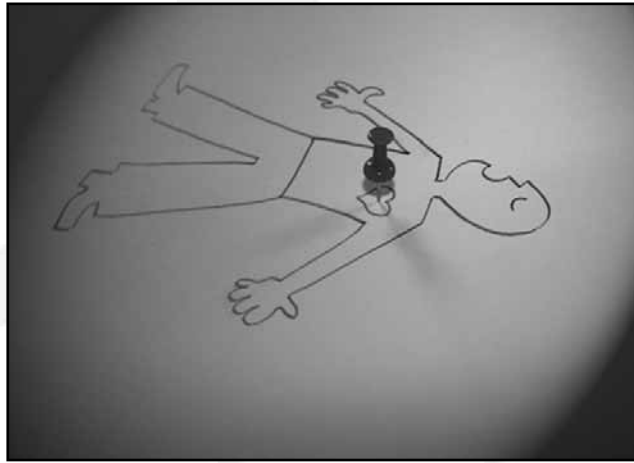
Hirtelen halál

Ma délelőtt többször is hallottam a szirénázó mentőt elmenni az iskola közelében. Vajon hová kell sietni a benne ülő kollégáknak? Milyen állapotban találják a beteget, akihez hívták őket? Ti gondoltatok-e már erre, amikor felétek sodorja a szél a vijjogó mentő hangját?

Nem tudom tudjátok-e, hogy Magyarországon évente 20-25 ezer ember hal meg „hirtelen halálban”, tehát váratlanul, pl balesetben. Ennek kb. 1/3-a közterületen, utcán, áruházban, munkahelyen stb. történik. A halál egy folyamat eredménye. Vég-eredményben az életfolyamatok végleges és visszafordíthatatlan megszűnése. Ennek értelmében beszélünk klinikai halálról – amikor még visszafordíthatók az életfolyamatok – és biológiai halálról. Ez utóbbiban már olyan elváltozások történnek, melyek már lehetetlenné teszik az újraélesztést. Tehát nagyon rövid idő, csak 4-5 perc áll rendelkezésre az újraélesztés megkezdésére. Sajnos a mentő csak ritkán ér oda ez alatt a szűkre szabott idő alatt. Ezért van az, hogy ha valaki nem intézetben hal meg, alig van esélye arra, hogy túlélje az eseményeket. Pedig sokszor nem egyedül van, amikor a baleset éri, jóakarátú emberek veszik körül, csak nincs merszük a beavatkozáshoz. Attól tartanak, többet ártanak neki, mint használnak. Pedig a „halottnak” már nem lehet ártani. Nagyon fontos lenne, hogy az alapvető életfunkciók fenntartásához szükséges segítségnyújtásra minél több ember képes legyen. Hiszen sokunknak van jogosítványunk, amihez elsősegély nyújtó vizsgát is kellett tenni... Mégis megijednek az emberek. Jóllehet segítség nélkül meghal az illető személy, még mielőtt a szaksegítség megérkezik.

Mi is az a BLS? Ez egy rövidítés: Basic Life Support, vagyis az alapvető életműködések támogatása, fenntartása. Protokoll (eljárási rend), amit a civilek számára dolgoztak ki. Ez az, amit el kellene sajátítani mindenkinek készség szintjén, nemcsak elméletileg, ahhoz, hogy segíteni tudjunk embertársainknak. Jó lenne az iskolában is tanfolyamokat tartani és megismerni a teendőkkel. Mik is ezek?

Ha valakit baleset ér, vagy váratlanul rosszul lesz, esetleg a földön fekszik, oda kell menni hozzá és meg kell győződni róla, hogy esz-

méleténél van-e, s ha szükséges, segítséget hívni. Ha eszméletlen, meg kell győződni, lélegzik-e? Ha lélegzik, biztosítani kell a szabad légutakat (műfogsor, hátraeső nyelv, hányadék stb) és stabil oldalfekvésbe kell helyezni, majd segítséget hívni. A lélegzés és a szív működés alapvető életfunkciók. Ha nincs lélegzés, nincs szív működés se, tehát haladéka-

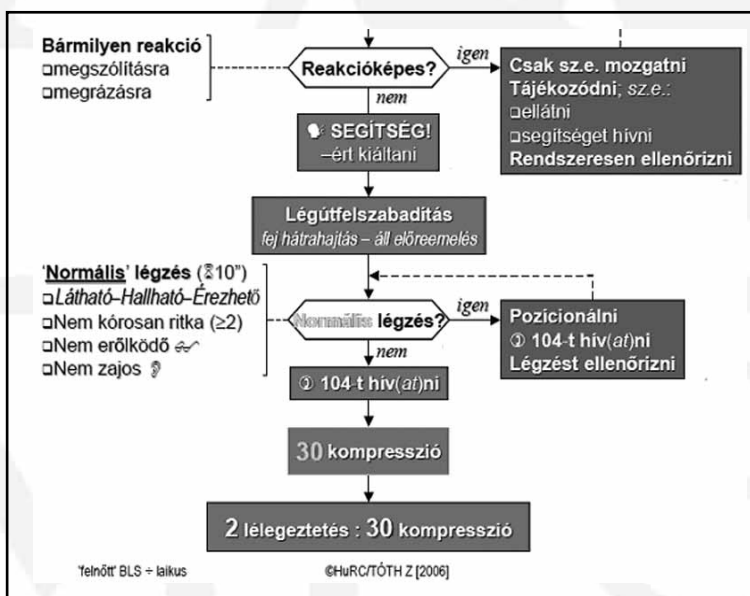
lanul hozzá kell kezdeni a keringés mesterséges fenntartásához. Közben, ha van más is jelen, oda kell szólni (felszólítani!), hogy hívjon segítséget. (mentők:104) A keringést ún. „külső szívmaszsázzsal”, a mellkasra mért váltakozó kompresszióval tartjuk fenn. Nincs módunk ilyenkor mérlegelni, hogy beállt-e már a biológiai halál, mert erre nincs időnk. El kell kezdeni a mellkasi kompressziókat! Ennek a helye a szegycsont felett, a kardnyúlványtól 4 harántujjnyira, középen van. Két egymásra fektetett tenyérrel, nyújtott karral, az egész test súlyát beleadva kell kivitelezni. Nem a lélegeztetéssel kell kezdeni, hiszen valamennyi O₂ tartaléka van még ilyenkor a szervezetnek. 2-3 percig CSAK kompressziót kell alkalmazni, hogy a vérmennyiség mozgásba jöjjön. Csak ezután kell befújni az illető szájába vagy orrába, 30 nyomás- 2 befújás váltakozva. A mellkasnyomás csak akkor ér valamit, ha hatékony, 4-5 cm-es kitéréseket okoz és legalább 90-100-as frekvenciájú percnként. Jó az, ha váltják egymást a segítők és folytatják az újraélesztést a szaksegítség megérkezéséig, vagy addig, míg a beteg életjeleket ad.

Ma már sok helyen van elektromos defibrillátor. Ezzel a készülékkel áramütést mérnek a szabálytalanul rángatózó szívizomzatra, s az, az áram hatására visszanyerheti szabályos működését. Az a cél, hogy minél többen megismerjék ennek a készüléknek a működését, s ha szükség van rá (...és van is a közelben) használni tudják azt.

Ez egy fontos elhatározás, hogy segíteni akarok! Nem baj, hogy eltörik akár a bordája az élesztéstől, mert ha túléli, majd meggyógyul. Egyébként pedig a halál visszafordíthatatlanná válik.

Dr. Dénes Ilona
iskolaorvos

ilonadenes@hotmail.com

KÉRÉREMAKÖVETKEZŐT

Esélytelenekből dobogósok

Február 6-án rendezték meg Budapesten a Sportmaxban az V. Collect Aréna Kupát, ahol a Szeged Bats amerikai futball csapata is részt vett. Előzetes vélemények szerint az erőviszonyokat tekintve a denevérek csapatát az utolsó - tizedik- helyen rangsorolták, amire a fiúk a mutatott teljesítményükkel alaposan rációfoltak.

Iskolánknak is volt köze ehhez az eseményhez, illetve magához az amerikai focihoz Szász Róbert személyében.

Az első mérkőzésen a Jászberény Wolverines csapatával találkoztak, és 14-0-ás győzelmet arattak. A következő áldozat a Tata Mustangs volt, akik 8-0-ás vereséggel hagyták el a pályát az összecsapás után.

Ezzel a két győzelemmel, és a többi mérkőzés kedvező eredménye folytán a Bats kapott pont nélkül első lett a csoportjában, és egyenesen az elődöntőbe jutott.

Míg a többi csapat az elődöntő megmaradó két helyéért csatázott, a Veszprém Wildfires és a Szeged Bats az ellenfelekre várt.

Néhány meglepetés született is, amelyből egyiket a Tata Mustangs szolgáltatta, akik a csoportküzdelmek két sima veresége után átgázoltak a Budapest Wolves II-n, a Zala Predators-on, és az elődöntőben a Veszprém csapatán is.

Sajnos, a Szeged Bats az elődöntőben nem tudott mit kezdeni a Győr Sharks futójátékával. Ugyan a féldőt még 6-6-tal zárták, a második játékrészben már megverte őket a Schwarz Ferenc nevű „futógépezet”. A végeredmény 6-20 a szegediek szemszögéből nézve.

Szerencsére ez a vereség egyáltalán nem szegte kedvét a csapatnak, a bronzmérkőzésen szó szerint nekiesett a Veszprém csapatának, és 12-0-val nyitottak a Denevérek.

Később szépített a Wildfires, de a Bats irányította a mérkőzést, és rációfolt az előzetes esélyekre, megszerezte az első érmét a Szeged! A döntőben a Győr megállította a tatai lendületet, és meggyőző játékkal lettek bajnokok.

Mint az eredmények is mutatják, ez egy igen fejlődőképes sportág országszerete és itt Szegeden is. Ha bárki készletét érez arra, hogy kipróbálja ezt a sportot, vagy akármilyen kérdése van, nyugodtan forduljon hozzám (Szász Róberthez), vagy keresse föl a csapat facebook-oldalát!

Szász Róbert 12.A

(Iskolánk diákja, Szász Róbert a sötét 20-as számú mezben)

XI. Szepi-Kupa Labdarúgó Teremtorna

Február 5-6-án rendezte meg iskolánk a hagyományos, immár nemzetközi Szepi-Kupa labdarúgó teremtornát.

Capattagok: Lévai Benedek 11.a, Balla Tibor Bence 12.b, Király Kristóf 12.b, Laczkó Zsolt 10.a, Nagy István 12.b, Szászi Bátor 11.a, Szebellédi Áron 13.b, Szupera Gergő 10.a, Zakar Máté 12.b, Zsigri Bence 10.a

Edző: Berczky András

Csoportmeccsek:

Tömörkény Gimn. 1-2
Eötvös Gimn."A" 2-1
Arad 4-1

Elődöntő:

Gábor D.Szakk. 0 - 0
(büntetőkkal 4 - 3)

Döntő:

Temesvár 2-1

Végeredmény:

1. Dugonics András
Piarista Gimnázium
2. Temesvár
3. Gábor Dénes Szakközépiskola
4. Tömörkény István
Gimnázium

Legjobb kapus:

Lévai Benedek
(D.A.Piarista G.)

Berczky András

Úszó diákolimpia

VÁROSI DIÁKOLIMPIA (2011.01.12.) IV.KORCSOPORT

„A” kategória: igazolt sportolók
(úszó, vízilabdázó, triatlonos,...)
„B” kategória: nem igazolt sportolók
(amatőrök)

100m fiú gyorsúszás „A”

4. Török András	Piarista	1:05,0
6. Gellén Tamás	Piarista	1:07,0
8. Hulmann Kristóf	Piarista	1:08,5
13. Schissler Ádám	Piarista	1:11,9
15. Gál Viktor	Piarista	1:18,9
18. Borka Krisztián	Piarista	1:21,8

100m fiú gyorsúszás „B”

9. Kisbicskei Márk	Piarista	1:33,4
10. Rácz István	Piarista	1:33,7

100m fiú mellúszás „B”

3. Rábai Szabolcs	Piarista	1:43,3
8. Kramer Péter	Piarista	1:52,3

6x50m fiú gyorsváltó „A”

1. Piarista	3:16,3
-------------	--------

(Török András, Hulmann Kristóf, Gellén Tamás, Schissler Ádám, Gál Viktor, Borka Krisztián)

4x50m fiú gyorsváltó „B”

2. Piarista	2:52,4
-------------	--------

(Kisbicskei Márk, Rácz István, Rábai Szabolcs, Kramer Péter)

MEGYEI DIÁKOLIMPIA (2011.02.07.) IV.KORCSOPORT

6x50m fiú gyorsváltó „A”

4. Dugonics Szeged	3:15,29
--------------------	---------

(Rácz István, Gál Viktor, Gellén Tamás, Hulmann Kristóf, Schissler Ádám, Török András)

4x50 fiú gyorsváltó „B”

2. Dugonics Szeged	2:34,12
--------------------	---------

(Kramer Péter, Liska Áron, Rábai Szabolcs, Rácz Bertalan)

MEGYEI DIÁKOLIMPIA (2011.01.31.) VI.KORCSOPORT

100 fiú gyors „A”

1. Nagy Milán	Piarista	0:55,53
4. Stefán Márk	Piarista	0:58,69
10. Zsigri Bence	Piarista	1:00,63
13. Laczkó Attila	Piarista	1:02,00
18. Borovszki Bence	Piarista	1:04,64

100 fiú gyors „B”

6. Borgulya Bence	Piarista	1:10,26
-------------------	----------	---------

100 fiú mell „A”

2. Szabó András	Piarista	1:24,92
6. Mácsai Soma	Piarista	1:40,02
Papp Viktor	Piarista	dq
Takács Olivér	Piarista	dq

100 fiú hát „A”

4. Stefán Máté	Piarista	1:10,98
----------------	----------	---------

100 fiú pillangó „A”

5. Bokor Dániel	Piarista	1:12,62
-----------------	----------	---------

6x50m fiú gyorsváltó

2. Piarista	2:44,55
-------------	---------

(Stefán Máté, Nagy Milán, Laczkó Attila, Stefán Márk, Zsigri Bence, Szabó András)

B.A.

Házi kosár

I den is megrendezésre került iskolánkban a kosárlabda házibajnokság is, amelyet Boczor Zoltán tanár úr szervezett. A versenyen indulókat két csoportra osztották: A csoport: 8.A, 8.B, 9.B. B csoport: 12.B, 10.A, 11.A. Az első mérkőzések a csoportokon belül zajlottak. Az A csoportban a 9.B aratott győzelmet 4 ponttal, ugyanennyivel a 12.B a B csoportban. Miután a csoportos harcok eldőlték, a döntőbe jutásért folyt a küzdelem, ahol a két csoportból tovább jutott csapatok már egymással versenyeztek. Az egyes csapatok szerencséjére itt két osztály is feladta a harcot, tehát a versenyben maradt osztályoknak (10.A, 9.B) 20 pont járt a szabályok szerint. A 8.A-ra nem nagy meglepetésre vereséget mért a négy évvel idősebbekből álló 12.B. Legvégül a tovább jutott osztályok mérték össze tudásukat rendkívül kiélezett küzdelmekben. Az első helyezést a 12.B, a másodikikat a 10.A, a harmadikat a 9.B nyerte el. A nagyszerű csapatmunkák mellett kiemelkedő dobókat is megfigyelhettünk a meccsen, akik nagyban hozzájárultak csapatuk sikeréhez. 50 pontot dobott Szarka Dávid 12.B osztályos tanuló, 47 pontot Németh Patrik a 9.B-ből, 40 pontot Vass Gábor 9.B és Balla Bence 12.B osztályos tanulók. Mind a versenyzők, mind a nézők részéről ugyanolyan izgalmasak voltak a mérkőzések.

Személy szerint remélem, hogy jövőre szintén lesz alkalmunk megmérkőzni a többi osztállyal.

Mészáros Dániel 9.A

Deák-Kupa Futsal Teremtorna

Január utolsó hétvégéjén rendezték meg a Deák-Kupa Futsal Teremtornát. Az utóbbi években egyre népszerűbb sportágat gyakran tévesztik össze a kispályás labdarúgással, pedig sok különbség... Mindennek ellenére focistáink a döntőig meneteltek.

Csapattagok: Szászi Bátor 11.a, Balla Tibor Bence 12.b, Király Kristóf 12.b, Laczkó Zsolt 10.a, Nagy István 12.b, Szupera Gergő 10.a, Zakar Máté 12.b, Kormányos Árpád 12.a, Forgács Dávid (9.b)

Edző: Bereczky András

Csoportharcok:

- Tömörkény Gimn.	3 – 1
- Eötvös Gimn.	4 – 1
- Hansági Szakk.	12 – 1

Elődöntő:

- Krúdy Szakk.	5 – 0
----------------	-------

Döntő:

- Eötvös Gimn.	0 – 2
----------------	-------

Végeredmény:

1. Eötvös József Gimnázium
2. Dugonics András Piarista Gimnázium
3. Deák Ferenc Gimnázium

Köpések aranyból

- A földbirtokosok maguknak termelték meg a földet...
- Az autonómia a görög istenekkel foglalkozó tudomány.
- A görög gyarmatosítók olykor banditákkal is kereskedtek.
- Mondj egy példát totemizmusra!
- Például a keresztényeknél a birka.
- Görög történetíró: Szophokratész.
- A Kínai Nagy Falat rabszolgákból és közrendű szabadokból építették annak idején.
- A krétaiak használták a bikát mint állatot.
- Tanár úrnak tisztelettel jelentem, hogy készültem, úgyhogy, ha akar feleltetni, nyugodtan feleltessen!

Sakkfeladvány

SJÖBERG-EKSTRÖM, STOCKHOLM, 1977

A támadásvezetés egyik fontos eszköze a védőbáb kimozdítása, elterelése akár áldozat árán is. Erre az alapelvre láthatunk most egy jó tanpéldát három lépésben. Világos nyer

Az előző feladvány megoldása:

1. Vxf7 Bxf7 2. Hxe6+ Ke8 3. Hd6#

Helyes megoldást küldött: Csonka Dániel 13.b

A megfejtéseket Horváth Tibor tanár úr várja a tibi@szepi.hu címre.

Süt a Nap	Ázsiai ország	Kálium	Veszteség	Fogoly	Növény
	Vége a nyitva tartásnak		Megfejtés (3)		
Megfejtés (1)					
Sajnál		Férje			Földet forga
		Talpára köti az ...laput.			
	Spanyol focista			Ívó	
	Megfejtés (2)			Publicisztikai műfaj	
Fél bors!		Hajó része		Schutzstaffel	
		Ellenálló viselkedés		És	
Kiáltás					Ok!
Kevert arat			Stroncium	Hímnemben ő oroszul	
De			Lapos	Magtár	
	Madárhangot ad				
	Suli				
Utóirat		Helyes			No commen
Délutáni étkelem szelengesen		Igerag			
			Kezével búcsúzik		
			Az idő jele	Dehogy!	

Ebben a hónapban, Csokonai Vitéz Mihály: A farsáng búcsúzó szavaiból egy részlet a rejtvény megfejtése. A megoldásokat 2010. március 13-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elektronikus levélcímünkre elküldeni: piarfutar@szepi.hu. Előző havi megfejtésünk: „A macska is szereti a halat, de kerüli a vizet.” Pólót nyert Posztós Ágnes. Gratulálunk!

Mindannyian képesek vagyunk elhinni olyasmit, amiről tudjuk, hogy nem igaz, és amikor tévedésünk végül bizonyosodik, arcátlanul úgy forgatjuk ki a tényeket, hogy azt bizonyítsák, nekünk volt igazunk. A végtelenségig lehet folytatni ezt az eljárást: az egyetlen bökkenő, hogy a tévhit előbb-utóbb beleütközik a kézzelfogható valóságba – rendszerint a csatatéren.

Orwell

Végképp (p)

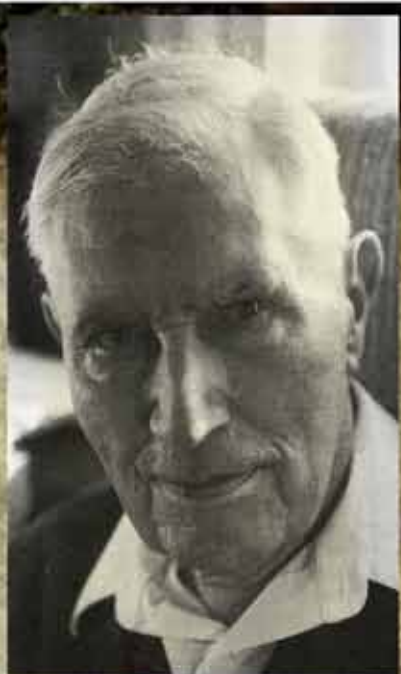
Temesi Ferenc: Példamondatok a házasságról

- Papa, igaz, hogy Afrika némely részén az ember nem ismeri a feleségét az esküvőig?
- Más országokban is van ez így, fiam.

FEBRUÁR 25.: A KOMMUNIZMUS ÁLDOZATAINAK EMLÉKNAPJA

„Nem voltunk hősök, nem voltunk szentek, csak hűségesek szeretnünk volna lenni.”

LÉNÁRD ÖDÖN

piarasta szerzetes (1911-2003)
Csaknem 19 évnyi raboskodás után 1977-ben, utolsó papként szabadult a kommunisták börtönéből.

GITÁR

TALÁLKOZÓ

2011.03.05.

DUGONICS ANDRÁS
PIARISTA GIMNAZIUM
SZEGED, BALINT SANDOR U. 14.

ZENEISKOLÁK ÉS MŰVÉSZETI ISKOLÁK GITÁR TANSZAKAI RÉSZVETELÉVEL

Az ENSZ határozata alapján 2011 a **KÉMIA NEMZETKÖZI ÉVE**. Ennek az évnek kiválasztását indokolta, hogy ez lesz a századik évfordulója Marie Sklodowska Curie Nobel díjjal való kitüntetésének.

Célja a kémiai tudományok szerepének elismerése a fenntartható fejlődés és az emberiség jólétének biztosítása területén, valamint a közösség és különösen az ifjúság érdeklődésének felkeltése a kémiának mindennapi életünkben betöltött szerepe iránt.

INTERNATIONAL YEAR OF CHEMISTRY

**KÉRJÜK, TÁMOGASSA
ADÓJA 1%-ÁVAL
A**

**DUGONICS
ANDRÁS
ALAPÍTVÁNYT**

**SZÁMLASZÁM:
10402805-28012423-00000000**

**ADÓSZÁM:
19083924-1-06**

K É P E S L A P

